

Työ- ja elinkeinoministeriö  
Lausuntopalvelu.fi  
[kirjaamo@tem.fi](mailto:kirjaamo@tem.fi)

Lausuntopyyntönumero: VN/2629/2021

### **Lausunto yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain (508/2020) muuttamisesta**

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytännyt lausuntoamme yritysten määräaikaista kustannustukea koskevan lain (508/2020) muuttamisesta. Esityksen tavoitteena on yritysten toiminnan jatkuvuuden tukeminen COVID-19 pandemian aikaansaamassa vaikeassa tilanteessa sekä konkurssiin ajautuvien yritysten määrän vähentäminen. Valmistelun aikataulu on asian kiireellisestä luonteesta johtuen poikkeuksellisen vaativa, minkä vuoksi lyhyelle lausuntokierrokselle on lähetetty hallituksen esitysluonnoksesta vain lakiehdotus ja sen säädöskohtaiset perustelut.

Kustannustuen haun ensimmäinen vaihe (kustannustuki I) oli voimassa 31.8.2020 saakka ja kustannustuen toisen vaiheen (kustannustuki II) hakuaika on käynnissä vielä 26.2.2021 asti. COVID19-pandemian aiheuttama tilanne on edelleen alkutalvesta 2021 vaikea useille toimialoille, minkä vuoksi kustannustuen haku (kustannustuki III) on tarkoitus avata uudelleen. Tämä vaatii muutoslain voimassaolevaan lakiin sekä lakia tarkentavaan valtioneuvoston asetukseen, jossa listataan toimialat laissa mainituin perustein. Muutoksia koskeva säädösvalmistelu toteutetaan virkamiestyönä työ- ja elinkeinoministeriön, valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin yhteistyönä.

Kustannustuen kolmannen hakukierroksen tavoitteena on edelleen tukea yrityksiä koronaviruksen aiheuttamassa vaikeassa taloustilanteessa. Kustannustukilakiin ehdotetaan nyt muutoksia, joilla tukea voitaisiin myöntää entistä joustavammin erityisesti pienyrityksille ja yksinyrittäjille. Tuen peruseriaatteet säilyisivät ennallaan. Kustannustuen tavoitteiden saavuttamiseksi valmistelussa on tarkoitus tehdä myös eräitä muita tarkennuksia, mukaan lukien kustannustuen myöntämisen ja kohdentamisen kriteerit, tuettaviksi hyväksyttävät kustannukset ja tuen enimmäismäärä.

Muutoslaki pyritään saamaan voimaan huhtikuussa 2021 ja kustannustuki III:n haku avattaisiin huhtikuun puolivälissä.

Palvelualojen työnantajat Palta ry kiittää mahdollisuudesta lausua aiheesta seuraavaa.

**Lausuntopyynnöllä toivottiin sidosryhmien näkemystä lakiluonnoksesta ja säädöskohtaisten perustelujen luonnoksesta. Lausunnonantajilta toivottiin erityisesti vastausta seuraaviin kysymyksiin:**

**1. Tukikaudeksi esitetään 1.11.2020-28.2.2021. Pidättekö neljän kuukauden tukikautta sopivana ajanjaksona, ottaen huomioon, että vertailukausi on 1.11.2019-29.2.2020?**

Kun esitetty tukikausi päättyy helmikuun lopussa, on selvää, että tämän jälkeen tullaan tarvitsemaan myös neljäs tukipaketti. Lain hyväksymisellä on kiire, jotta tukipakettien välinen aika jää mahdollisimman lyhyeksi. Koronakriisin aikana aloitettu yritystoiminta tulee myös huomioida kustannustuki III:ssa. Paltan mielestä olisi harkittava, tulisiko maaliskuu sisällyttää tukikauteen, jolloin kalenterivuosi tulisi kokonaan katetuksi.

**2. Toimialarajaus esitetään pidettäväksi ennallaan, mutta valtiokonttori voi myöntää tukea harkinnanvaraisesti yritykselle, jonka liikevaihto on laskenut Covid-pandemiaan liittyvistä syistä. Pidättekö toimialarajauksen säilyttämistä hyvänä, ottaen huomioon, että asetuksessa määriteltyjen toimialojen ulkopuoliset yritykset voivat hakea tukea myös?**

Palta pitää tärkeänä, että tuet saadaan kohdistumaan edelleen niin, että kilpailuneutraalisuus varmistuu.

Harkinnanvaraisuuden lisääminen on tärkeä suunta ja sitä tulee edelleen vahvistaa kustannustuki III:ssa, esimerkiksi toimialaluokittelua keventämällä tai poistamalla se kokonaan. Tärkeää on vähintään varmistaa, että tuen piiriin on mahdollista päästä harkinnanvaraisen prosessin kautta yrityksen osoittamilla erityisperusteilla tilanteessa, jossa kaikki kriteerit (kuten esim. toimialakriteeri) eivät täyty. Näin vältetään kohtuuttomuudet sekä saadaan kohdennettua tukea varmemmin juuri pandemiasta kärsineille yrityksille.

Toimialaluokitus ohjaavana tekijänä asettaa käytännössä samalla alalla toimivia yrityksiä eriarvoiseen asemaan, koska päätoimiala on lähinnä tilastollinen tieto ja toimii huonosti monitoimialayritysten kohdalla.

**3. Tuen saamisen edellytyksenä on, että yrityksen liikevaihto on laskenut 30 % vertailukauteen verrattuna. Onko 30 prosenttia sopiva tuen määräytymisen edellytyksenä?**

Kriisituen piiriin tulee tuoda tässä yhteydessä myös vähemmän kriisistä kärsineitä toimialoja ja yrityksiä. Tästä syystä esitämme, että liikevaihtorajaa laskettaisiin 20 prosenttiin. Näin varmistettaisiin entistä paremmin elinkeinokelpoisten yritysten selviäminen kriisin ylitse.

**4. Tuen enimmäismääräksi ehdotetaan 1 000 000 euroa. Onko enimmäismäärän taso mielestänne riittävä?**

Ehdotuksessa esitetään, että myönnettävä kustannustuki tukikaudelta voi olla enintään 1 000 000 euroa yritystä kohti. Palta katsoo, että Suomen tulisi ottaa käyttöön tämä

isompi tukimäärä, jotta taattaisiin tasavertaisempi kohtelu suomalaisille yrityksille. Kumulatiivinen yritysکوhtainen puiteohjelmakohtainen tuki tulisi olla siten vähintään tämä esitetty 1 800 000 euroa.

Katsomme, että Suomen tulisi kuitenkin nostaa yritysکوhtainen tuen yläraja vertailukelpoiselle tasolle muiden Pohjoismaiden kanssa ja valmistella Ruotsin tapaan uusi kansallinen tukiohjelma kattamattomien kiinteiden kustannusten mekanismin puitteissa.

## 5. Joustamattomat kustannukset

Palta katsoo, että kiinteiden kustannusten määritelmän tulisi olla mahdollisimman joustava tukea saavien yritysten näkökulmasta. Tarkemmat listaukset ja määritelmät voivat osoittautua liian poissulkeväksi.

## 6. Kustannustuen laskentakaava

Palta esittää, että pahiten kärsineille aloille, joissa toimialakohtainen liikevaihto on pienentynyt merkittävästi, omavastuuosuuden tulee olla esimerkiksi vain puolet nykyisestä 30 prosentista. Tällä saataisiin kohdennettua tukea vielä voimakkaammin eniten kriisistä kärsiville yrityksille. Toimialakohtaisen liikevaihdon olisi tällöin pitänyt laskea esimerkiksi yli 25 prosenttia.

Palta katsoo, että tuen määrän alaraja voidaan pitää 2000 eurossa, On myös kannatettavaa, että tilanteessa, jossa lasketun tuen määrä on pienempi kuin 2000 euroa, yrityksen kustannustuen määräksi hyväksytään 2000 euroa edellyttäen, että yrityksen hakemuksessaan ilmoittamien kustannusten määrä tukikaudella on vähintään 2000 euroa.

Palta pitää hyvänä asiana, että kustannustuen kautta yksinyrittäjillä on mahdollisuus saada esitetyn mukaisesti nyt myös yli 2000 euroa tukea, jos yrityksen liikevaihdon lasku ja tukikauden kustannukset ovat suuria, toisin kuin aiemmassa yksinyrittäjätuessa, joka oli kiinteä summa kustannuksista ja liikevaihdon laskun suuruudesta riippumatta.

## Lausunnonantajan lausunto

Palta pitää lähtökohtaisesti perusteltuna, että nyt luodaan pikaisesti uusi kustannustuki yritysten tukemiseksi pitkittyvän kriisin keskellä. Palvelualoilla on edelleen pikainen tarve määräaikaikaiselle kustannustuelle. Pääosin uusi kustannustukimalli on rakennettu hyvin. Tukea voi saada kiinteiden kustannusten ohella myös palkkakustannuksiin. Tämä on tärkeää yritysten toiminnan ylläpitämisen näkökulmasta ja vastaa ainakin osin Paltan jo aikaisemmin esittämiin vaatimuksiin.

Palta korostaa, että tuen tulee olla mahdollisimman pikaisesti haettavissa ja hakuprosessin tulee olla edelleen vahvasti automatisoitua käsittelyaikojen nopeuttamiseksi. Hakuvaiheessa on kuitenkin tärkeää mahdollistaa harkinnanvaraisuutta hakemuksiin, jotka eivät täytä jokaista hakukriteeriä, mutta

voivat osoittaa liiketoiminnan kärsineen merkittävästi pandemiasta johtuen.

Kustannustessa, kuten muissakin yhteiskunnan yritystoiminnan tukijärjestelmissä, on tärkeää varmistaa kilpailuneutraaliteetin toteutuminen erityisesti samalla toimialalla toimivien yritysten osalta. Palta korostaa, että tämän tukimallin tulee ennen kaikkea olla luonteeltaan kriisituki, jolla varmistetaan Covid19-pandemian vuoksi vaikeuksiin joutuneiden, mutta elinkelpoisten yritysten kykyä selvitä yli koronakriisin.

Edellä mainittujen asioiden ja näkökohtien lisäksi Palta tukee hallituksen valmistelussa olevaa tapahtuma- ja kulttuurialalle suunnattua niin sanottua tapahtumatakuuta, jonka puitteissa voitaisiin korvata tappioita tapahtumajärjestäjälle tapahtumien peruuntuessa kokoontumisrajoitusten seurauksena. Siinä on syytä huomioida myös tapahtumiin liittyvä arvoketju kokonaisuudessaan.

Kunnioittavasti,

Tatu Rauhamäki  
Johtaja, elinkeinopolitiikka

Tuomas Ylitalo  
Asiantuntija, elinkeinopolitiikka

*Palvelualojen työnantajat PALTA ry on uuden työn, digimurroksen ja tulevaisuuden työmarkkinoiden suunnannäyttävä. Yhä nopeammin muuttuvassa maailmassa yhdistämme faktat, työmarkkinaosaamisen sekä vaikuttamisen taidot palvelutalouden ja Suomen parhaaksi. Palta on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto ja edustamme yli 2 000 palvelualoilla toimivaa jäsentämme.*